ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 22. Чернівці, дня 28. мая (10. червня) 1904. Рік VII.

Посольске справоздане д-ра Стефана Смаль-Стоцкого в Рогізні.

Дня 29. с. м. складав наш неструджений около народного добра посол др. Стефан Смаль-Стоцкий рахунок із своєї діяльности тай пояснив загалом про те, що тепер діє ся на Буковині. А наш нарід добре розуміє, які заслуги поклав для него пос. др. Ст. Смаль-Стоцкий, будячи єго десятками років із вікової дрімоти до політичного житя, до праці, до оборони своїх прав перед ненаситними ворогами. Тому то витали селяни пос. Стоцкого радісно й величаво як свого заслуженого опікуна. Аж до мосту на Пруті виїхала проти него бандерия бравих рогізняньских леґінів, а як лиш вїхали они з пос. Стоцким через триюмфальну браму у село, загриміли моздірові вистріли а на пос. д-ра Стоцкого посипали ся цьвіти. Цьвітами й хоругвами прибрано також велике число рогізняньских домів на привіт нашому послови. Площу в забудованях п. Реттера, де мали відбути ся збори, залягли тисячі людий всякого народу і віроісповідань. Незабаром прибув тут і пос. Стоцкий, привитаний своїми виборцями хлїбом і солию. По відкритю зборів п. Реттером та по вступних поясненях п. Ґрещука забрав слово і пос. др. Стоцкий, привитаний невмовкаючими оплесками.

Бесїдник подякував сердечно зібраним за величавий привіт, який для него зготовлено і перейшов до властивої теми. Посол підносить, що про успішну роботу в соймі серед теперішної хвилї годї й думати мимо найлїпшої волї. Нарід до конституциї не приготований, єго волю придушує несправедливе виборче право, яке ще доси правосильне а більшість соймова використовує тото всьо лише задля своїх власних цїлий а на шкоду народови. Велика посїлість, що становить соймову більшість, не принесла народови нїякої полекші, а за те при кождій нагоді старала ся ріжними способами обертати народні інтереси на свою власну користь. Опісля переходить др. Стоцкий до чисто економічних питань на Буковині, до роботи краєвого видїлу в тім напрямі, щоби їх полагодити і малює картину великих кривд народа, яке ще лучать ся із знесенєм панщини, як: нїчим неоправдане становище дїдичів у громадї, несправедливий роздїл тягарів і прав між дїдичів а селян по громадах, визиск народа і краю паньским правом пропінацийним. Краєвий видїл, обовязком якого є опіка над усїма громадами, майже нїчого в тім напрямі не робив і бесїдник піддає єго неробство острій критицї.

Крім того терплять люди велику кривду від деяких институций кредитових, які немов поклали собі за задачу висисати остатні животні сили з народа, як галицкий банк рустикальний. І підчас ревізиї ґрунтового катастру, яка відбуває ся що 15 лїт, діє ся велика несправедливість при клясифікованю піль мужицких і паньских. Пос. Стоцкий згадав тут на широку боротьбу, яку вів він і єго прихильники

в обороні мужиків, далї завів річ про конечність утвореня дешевого кредиту, вказав наконець на страшенні тягарі мужицкої посїлости та обмежене прав громад при роздїлї тих тягарів на желїзницї. Він і єго прихильники вже від давна вели і все ще ведуть велику боротьбу із ворогами бідних, із визискувачами їх працї, із великою посїлістю, т. є з дїдичами та мимо всїх єго старань нїчого не можна було зробити. Паньскі посли завзяли ся не допустити до виборчої реформи яка би уможливила мужицким послам лїпше заступати селян, бо остатні події в соймі найлїпше виказали, чого хотять паньскі посли. Нові вибори до сойму мають рішати, чи ввійде в житє нова виборча реформа, чи нї. Бесїдник пояснює чого хоче „Вільнодумний Союз“, який стремить до утвореня виборчої реформи, знесеня обшарів двірских, заложеня краєвого банку і рівного роздїлу тягарів на удержанє шкіл і иньших громадских конечностий. Бесїдник кінчить свою промову згадкою про успішну дїяльність теперішного краєвого президента, про єго безпартийність в виборчій акциї і завзиває присутних, щоб скористали з теперішної хвилї, коли люди будуть вибирати після своєї волї і показали при наступаючих виборах, що знають, хто їм прихильник а хто ворог, який би рад загарбати і використати всї мужицкі права.

Вкінци звернув ся посол др. Стоцкий в нїмецкій промові до своїх виборцїв неруской народности, вказав ще раз на дїяльність „Вільнодумного Союза“, що поклав собі за задачу заступати ся за всїми покривдженими без огляду на віру і народність, та на перепони та колоди, які кидають єму під ноги вороги бідних: велика посїлість і єї прихильники т. є паньски наймити, але треба лиш невсипучої роботи, все буде можна побороти. Все залежати буде від складу будучого сойму — треба отже, щоби всї, користаючи із вільних виборів на Буковинї, вибирали собі таких послів, що будуть заступати праза бідних і покривджених а не жмінку панів. Подякувавши ще раз за так гостинне принятє, серед бурі оплесків посол Стоцкий зійшов із підвисшеня — а на нїй появив ся купець садаґурский і господар п. Ґрешук.

Бесїдник вказує влучно на вагу теперішної хвилї. Всї народи поносять однакові тягарі — тому всїм їм належать ся однакові права. Всїм народам запоручила конституция право свобідного розвою і нам треба те право із паперу перенести і в дїйсність. Нарід має право сам собі становити закони і вибирає своїх заступників, що мають обовязок стояти на сторожи народнїх прав. Потім п. Ґрешук дякує зібраним за величаве витанє д-ра Стоцкого, яке є доказом, як високо нарід цїнить і поважає свого депутата.

Д. Мордовець.

Дзвонар.

Отсе я тепер дзвонар старий і вбогий, а колись не таким був. Та що згадувати? Гадкою не зарадиш ся. Тай жити не скільки: на мою домовину давно вже десь виросло дерево, тай переросло; а на ваші домовини, може, ще й рости не починало. Що було моє, те пройшло і билєм поросло; а коли часом згадаєть ся, то й не розпізнаєш, чи то сам жив і бачив, чи малому мати в казцї казала... Так нї, не казка!

А була наша мати, дяконка, дуже вбога, і своїми руками заробляла на хлїб на нас трьох: на мене, на сестру Галю та на Доку. Знали ми тільки пан-отцеву могилку, а самого не зазнали. Було ідемо у недїлю до церкви, то мати і показує нам на якусь могилку і каже було: — Ото під білим хрестом ваш батько лежить, — то ми й знали.

— А який, мамо, він був? — було питаємо.

— Він був добрий чоловік, і люди його поважали, — було скаже.

— А в чім його поховали, мамо?

— На що вам се знати, дїти? Поховали його у чорній ризї і кадило положили, а я йому волося розчесала до самих плїч.

П. надуч. Влад із Ширівців підносить заслуги д-ра Стоцкого для робучого народа і вносить для него признанє довіря за єго дотеперішну діяльність, проголошуючи кандидатуру єго і при слідуючих виборах до сойму. Серед великого одушевленя збори приняли однодушно оба внесеня.

Слідуючий бесідник проф. Антін Клим вказує на боротьбу темноти зі сьвітлом, яка веде ся від непамятних часів, і не закінчила ся до сеї пори. І тепер є ще богато темних духів, що проповідають ріжниці расові та віроісповідні, аби таким чином заколотити чисту справу і легко вибити ся на верх. Але нарід не повинен слухати таких темнолюбців. Для всїх людий знайде ся місце на землї в нашій Буковинї місця для всїх є досить. Всї жити тут зможуть. Річ лиш у тім, щоб один не жив коштом другого, щоб кождий шукав свого щастя в чесній роботї. Всї повинні працювати, але і всї повинні мати належні права і то однакові права. Посол др. Стоцкий належить до тих людий, що борють ся за рівні права для всїх, і за рівні тягарі. І се мета, до якої стремить „Вільнодумний Союз“. Правда мусить побідити. Коли-б було 25 таких послів, як др. Стоцкий, Пігуляк, Ончул, Василько, Левицкий і Штраухер у соймі, то правда побідилаб неправду.

Селянин з Рогізної Ілія Меленка, розбирає, що біда не питає хто якої віри або народности, але бере ся до кождого, тому всї стани, яким біда, повинні злучити ся з собою у боротьбі з бідою. Сам народ повинен і мусить вибороти собі права. Часи змінили ся. Колись вибирані мужиками заступники, пани нїколи не показували ся перед народом нїколи за нарід не дбали. Тепер „Вільнодумний Союз“ боре ся за народні права, за права бідних і покривджених. Посол др. Стоцкий цїле своє житє покладає для нашого добра, він кидає родину, свої обовязки а лише до народа, з якого вийшов, і працює, для него, як чорний віл. На внесенє п. Меленки збори по раз другий удїляють послови признанє довіря.

П. Петро Ґелич із Топорівців завзиває зібраних, щоб при слїдуючих виборах як один муж постояли за свого дотеперішного посла.

Академик Клим підносить заслуги д-ра Стоцкого для Старої Жучки, звідки бесідник родом, а в нїмецкій промові ще раз пояснює програму „Вільнодумного Союза“.

Селянин Юрчук із Рогізної говорить про користь з просьвіти за яку повинен кождий сам старати ся і наказує народови іти за прикладом Жидів, що на кождім кроцї підносять вагу просьвіти.

Ще промовляв п. Ґрещук, а потім зібраний нарід окликами „Славно“ подякував п. Стоцкому за єго діяльність посольску в садаґурскім повітї і предсїдатель замкнув збори многолїтствієм цїсареви

Було мати журить ся, що нїчого нам не оставив пан-отець.

А осталась після його хата та нові ворота — не вспів і двора тином обгородити. І господарство не яке було: нїчого не придбано, то всього у людей позичали. А я тими часами підростав: треба було письма вчити; а на які достатки? Салдат Позїхайлик, що хлопців учив, грішми не брав, — та яка його і письменність була? Граматки всякі по верхах читав на часословець, а із псалтиря вмів від „Блажен муж“ та до „Вскую шаташа ся“. Та був добрий чоловік, — і за те дякувати Господа.

Ото було і посадовить нас коло столу на ослонї, а иньших на лаві. Поберемо указки в руки — а указки робив сам такі мережані та довгі, і за кожну брав по ґарцю пшона, або по курцї, — ото і дивить ся, чи так указки держимо. Коли який не так візьме, то було й гукне:

— Іване! так баби костур держать...

Або до другого:

— Роззяво! так паничі віделкою курчат за обідом штрикають... Возьми звичайненько та проказуй свій стих.

А сам сяде на порозї, або дзиґлику, та чоботи шиє. А біля його пужка ремінна.

— А ну, дяконенко, прокажи лишень свій стих.

Се, бач, на мене.

То було поблагословиш ся хрестом сьвятим і проказуєш, аж поки не дійдеш

і пос. Стоцкому. Серед звуків народних гимнів: „Ще не вмерла“, „Не пора“ і „Гей там на горі Січ іде“ нарід розійшов ся аж пізною порою із віча.

Оттак то величаво відбуло ся справоздане посла Стоцкого, помимо, що киринники накликали, аби тут робити якісь непорядки. Із них над'їхали до нас лиш Москалики із черновецкого гопчества „Карпат“, але понюхавши письмо носом драпнули, навіть не показуючи ся на вічу. А шкода, най би були прийшли і подивили ся, за ким стоїть нарід, чи за своїми щирими заступниками, чи за жмінкою киринників, котрі лиш тілько й знають, що лають, а із злости, що їх розумні люди слухати не хочуть, аж від розуму відходять.

Участник.

Належности правні і стемплеві.

(Конець.)

Належности від спадку не ріжнять ся нічим від належностей від даровизни, а проте не є се то саме. На даровизну мусить ся писати документ, на спадок не конче. Даровизна є завсїгди важна, її відкликати не можна, а спадок можна змінити. Даровизна, се добровільний запис, а спадок конечний, о стілько, що коли спадку не роздїлить ся, сама держава через уряд дїлить єго поміж спадкоємців. Права що-до даровизни є ріжні, з тих деякі важнїйші: у важних случаях і даровизну можна відкликати, а саме коли обдарований помимо застережень кривдить свого добродїя. Тогди він мусить або даровизну віддати, або бодай з'обовязати ся виплачувати якусь частину доходу (пр. невдячні дїти зглядом родичів). Можна даровизну також тогди відкликати, коли даруючий зробив її зі шкодою для власних дїтий. В иньших случаях даровизни не можна зміняти, хиба що є якісь застереженя що до неї пр. подружний контракт. Родичі сина і родичі доньки дарують обоїм по кавалкови города, але лише тогди, коли они подружать ся; як нї, тогди даровизна не важна.

Тутки державний скарб уладжує ся досить розумно і корисно. Для себе, розуміє ся. Пр.: Сторони заключають контракт подружний і оплачують від него належність правну най буде 36 кор. Тимчасом сторони зривають з собою і подруже не приходить до успіху, а тимсамим контракт стає ся неважний. Сторони роблять відклик, а скарбова власть уважає се новим перенесенєм власности і визначує знов з 30 кор., (тут вже є знижене при другім перенесеню). Наступають рекурси, просьби, грошики йдуть, а з того на дїлї нема нїчо. Є се один із многих прикладів, як скарб уміє використати, а люди дають ся зловити в лапку.

до гаспидського хверт-ирци-кру, хер-ирци-кру, — так тобі пуга і вродить ся перед очима, і язик одеревенїє, тільки указка трусить ся.

А любив мене Позїхайлик — царство йому небесне, — любив, як рідного, а все було лясне пужкою по-за плечима, а в иньшого було й колодкою шпурне.

— От такої! Чого довбеш, вражий сину, мов чумак галушки? Я тебе!...

Скільки не довбавсь, а таки на словотитли й зачепивсь. Тільки було матері лихо: все плаче та молить ся.

Тай сам Позїхайлик не дуже неволив нас. Повчимось було трохи, то він і веде нас до себе на город молодий бут поливати, — і поливаємо; а потім у лїс до Староселища риби ловити, або з волоком.

Сам було виріже нам удлища довгі та гнучкі із бруслини; насуче кождому білої волосини, щоб риба в водї удочки не бачила та не жахалась; наробить гарних поплавців та не з окуги, а з якогось дерева, і посадовить нас — кого між осокою, де лини ловлять ся, кому між лататя звелить закидати, де окунї на сонцї грають. Иньший краснопірок потягає, той себелів та плїточок; а сам сидить між очеретами, удлище з доброго дубка, поплавець аж на серед озера, — сидить та погукує:

— Петрику! не ворушись: у тебе лускир клує, — тягни!...

І витягне лускиря.

Як при даровизні так і при спадку оплачує ся подвійну належність т. є дійстну і переносну. Коли спадок переходить з родичів на діти, тогди дійстна належність виносить $1^1/_4$ проц. від кождих 100 корон; між свояками 5 проц., а між чужими 10 проц. Переносна належність виносить: до 20 тисячів 1 проц., до 30 тис. $1^1/_2$ проц., а понад 30 тис. 2 процент.

Увільненя: коли спадок не переступає вартости 5 тис. кор., тогди найблизша родина не платить належности переносної, а тілько дійстну.

Коли вартість спадку доходить до 10 тис. кор., то належність переносна виносить лише $^1/_2$ процент а дійстна як звичайно.

Коли вартість спадку є більша як 10 тис. кор., тогди нікому не прислугує жадне увільнене. Всї застереженя, вимови, доживотности наведені в контракті спадку, власть скарбова обчислює і узгляднює — так само ново поставлені доми мають деякі полекші. Власть скарбова обчислює вартість дотичних річий або зі спадкового акту, або на основі судового оцїненя.

Всї даровизни устні зроблені перед смертию, котрі вже своїм змістом становлять перенесене власности, підлягають вимірови правних належностей.

В тім случаю не зачисляєть ся до нових перенесень: слюбної виправи, посагу, довгів сплачених за дїтий. Та коли син сплачує запис для другого когось з родини, то за се оплачує ся вже належність, хиба що вже перед тим була она оплачена яко від спадку.

Коли хтось має у себе чиїсь вартістні річи або гроші, то в случаю смерти повинен постарати ся у дотичної особи о потверджене, що то річи справдї не єго, але тої особи, бо в противнім разї визначать єму спадкову належність також від тих річий або гроший. На пр. ґазда приймив від якоїсь вдовиці корову на удержане і мав давати їй лише кварту молока денно. Нараз ґазда умирає, вдовиця, що мешкає десь там в комірнім, не має де корову подїти, а що ґаздиня просить її і на дальше лишити у неї, отже та пристає. Але що дїє ся? Приходить ся до списаня спадку, а тут і вдовину корову зачисляють до інвентаря. Нїчо не помагають просьби, присяги, що се корова чужа, не помершого; часом може й по довгих заходах щось вимолить ся, а часом і то нї, бо нема посьвідченя на письмі, що корова чужа і тогди також від неї визначують спадкову належність.

На закінчене сих пояснень про належности правні додам ще, що якби хто в рік по смерти спадкодавця не зголосив спадку до виміру належности, то платить 4 процент кари аж до дня зголошеня або вислїдженя. *Поступ.*

— А, чортів Гриць! якого окуня впустив... будеш тепер у мене до самісїнького Маковія Помилуй мя, Боже вчить.

А сам аж очерет ламає! Тільки не довго сердивсь.

Осе як наловимо чимало, та в казанок, — така добра юшка, що Господи! Хто провинуватив ся, тому хлїб із водою, а нам і юшка, й риба.

— Їжте, гаспидські дїти, на здоровля та кістками не подавіть ся. А ти, Грицьку знай!...

— Та то-ж ви мого окуня їсте, дядьку.

— То-то — твого.

Та більш уже й не гнїваєть ся: такий добрий був!

Якось раз сидимо ми над озером, та на поплавцї поглядаємо. А день був тихий та теплий: хоч би тобі лист на дереві залепетав, і птиця не щебече — тихо. Тільки й чути, як риба проти сонця викинеть ся, плесне на сонцї, та ящірки сухим листєм шелестять поміж травою, або чміль загуде і стихне.

Коли слухаємо, щось по лїсу гукає, та так далеко, що й голос ледве доносить, а далї все близше та близше.

— А, дядьку — гу!... а, дядьку — гу! — тільки й чути.

Иньші з нас хотїли відгукнути ся на голос, так Позїхайлик не звелїв.

— Цитьте, каже, гаспидські... Кат його знає, що воно таке є... Може, що недобре, то глядїть, коли-б не нагукали.

Війна.

Вже кільканайцять тижнів веде ся війна між Росиєю й Японією. Ми стараємо ся давати як найкоротші та найвірнійші вістки про війну, не накручуючи вісток ні в один ні в другий бік. Та у тих вістках із війни лучають ся слова і вирази, які загалом звісні людям але не знані ще декому із наших селян, що лиш від недавна беруть ся до письма та до книжки. Головно не розуміють наші люди слів, що відносять ся до війни на мори, бо військові вирази яких уживає ся у війску сухопутнім нашим людям не чужі. Знають їх наші люди хочби із практики, із власної служби військової. Отже зачнемо від виясненя справи:

Що то є фльота?

Фльотою називаємо загал кораблїв якоїсь держави. Фльота може бути двояка: торговельна і воєнна. Се залежить від цїли, якій служать кораблї. Кораблї, яких уживає ся до перевозу людий і товарів творять фльоту торговельну, а кораблї збудовані виключно для цїлий військових називаємо фльотою воєнною. Як армія сухопутна дїлить ся на корпуси, дивізиї, бриґади полки (реґіменти), баталїони і компанії (в кінници-шкадрони) так воєнна маринарка (т. є фльота) розпадає ся на корабельні віддїли звані дивізиями, ескадрами або й фльотилями. Послїдні мусять складати ся із певного рода кораблїв. Про ріжні роди кораблїв, яких уживає ся на війнї писали ми вже в нашій часописи. Кожда держава, що має доступ до моря має свою воєнну фльоту. Таку фльоту на середземнім мори має й наша держава. І як раз на збудоване нових кораблїв та на поправлене старих підуть тепер мілїони із кишенї австрийских податників, над чим тепер радили наші спільні делеґациї в Будапештї.

Кожда держава вивішує на своїх кораблях прапори, звані бандерами або фляґами. На тих фляґах, які мають все означену краску є також вишитий або вимальований герб держави або монарха. Із тих фляґ можна власне пізнати, до котрої держави належать тоті кораблї. При помочи бандер дають тоті кораблї також ріжні знаки, так якби з собою балакали. Виставлене білої фляґи підчас борби означує охоту переговорів, цїлковите єї звинене означує піддане ворожого корабля, похилене фляґи означає жалобу по помершім на корабли або по смерти якого визначного військового або й з монаршої родини. Є також такі певні бандери, які вивішує ся на знак якоїсь небезпеки або тому, що на корабли панує якась пошесть як холера, джума і. т. и. В ночи

Коли вийшло з лїсу на поляну. Дивимось — аж то наш підтитарий.

— Помагайбі, — каже, Степановичу!

— Спасибі, — каже. — Та не гомони, дядьку: всю рибу пополохав!

— Чи не з вами тут дяконча?

— З нами... А, бісів окунь!

Мене мов укололо.

— А на що вам його?

— Благочинний, — каже, — наїхав, то дяконенка, бач, теє, велено привести. Вони самі знають — на що.

— От такої! се, бач, і менї треба в слободу йти?

— То й ідїть, коли теє...

Ото й пішли.

Я йду, мов опечений, а мале серце так і стукотить, — Мати Божа, як боязко!

— Се-б то тебе, хлопче, у бурсу, — писар казав, — коли не теє...

Воно-ж так і було. Благочинний сказав панї-матцї, що буде за мене „ходатайствувати“.

І „походатайствував“.

Років через два, либонь, через три, як у самого благочинного підросли дїти, що вже треба було й їх письма вчити, — і повезли нас у гóрод. Прощаючись, мати дуже плакала та наказувала, щоб добрий був та слухняний, Богу-б молив ся рано й вечер і матїр не забував. І сестри плакали. Заплакав і я трохи.

Приїхали в город на четвертий день. Благочинний водив своїх дїтий по начальству, а я дома сидїв. Далї й мене повели до ректора.

порозумівають ся кораблї при помочи сьвітел, або відповідних сиґналів й телеґрафу без дротів, який недавно винайшов Італїєць Марконї.

Хто доводить фльотою?

Цїлою фльотою доводить ґенерал оружної сили на мори, якого називають адміралом. Що до становища і ранґи то він значить тілько, що ґенерал оружя на суші званий, „фельдцайґмайстром“. Адміралови підлягають віце-адмірали які рівнають ся з ґенералами дивізий (дивізіонїрами) на суші або „фельдмаршалляйтнантами“ і контр адмірали, що до ранґи відповідають ґенералам бриґадиєрам так зв. „ґенеральмайорам“ на суші. Кождим поодиноким кораблем доводить капітан корабля. Корабель, де находить ся адмірал називає ся адміральским. Таким кораблем був „Петропавловск“, що потонув враз із Макаровом на морске дно.

З чого складає ся корабель?

Вкінци згадаємо ще в загальних нарисах про будівлю кораблїв. Кождий корабель розпадає ся на три головні части: на кадовб, перед і керму або зад корабля. Частину корабля затоплену в воду подїлено на комори і кімнати звані каютами. В коморах переховує ся поживу, амунїцию, торпеди, міни, а в каютах пробувають моряки. Часть корабля, що знимає ся над воду, віддїлює від кают палуба. На нїй стоять армати і опал. Із корабельної палуби видає також адмірал команду цїлій ескадрі або й фльотї, відти також палить морска артилерия із своїх смертоносних, тяжких армат.

— Як тебе звуть? — питає.

— Васильком, — кажу.

— Василій... в память отця нашого Василія Великого, Григорія Богослова... так?

Я мовчу, бо тодї ще не знав, що не Василія Великого, а Василія Амазийського.

— А прозивають?

Я мовчу.

— Який не говіркий, — каже, — мовчливий — taciturnus... Так будеш же ти Тацитурнов...

І став я Васильком Тацитурновим аж і досї.

(Конець буде.)

Дописи.

Із Звиняча.

Загальні весняні збори каси пожичкової і щадничої для громади Звиняче, відбули ся дня 15. мая 1904 р. з таким дневним порядком: 1. Отворенє зборів. 2. Контроля каси радою надзорчою. 3. Доповняючі вибори членів ради надзорчої. Предсїдатель ради надзорчої пан Іван Бокачук привитав короткою промовою всїх зібраних членів, указав на дотеперішну дїяльність і хосен каси, сконстатував по переведеню рахунків і сконтрольованю книг касових все в найбільшім порядку, почім загальний збір дав старшинї касиєрови і радї надзорчій абсолюторию. Потім приступлено до вибору одної третини членів ради надзорчої, при котрім поновно вибрані зістали пан Іван Бокачук і пан Антін Станиславский. Рада надзорча уконституовала ся так, що вибрала п. Івана Бокачука предсїдателем а п. Митра Скрипничука заступником ради надзорчої.

Річного обрахунку і білянсу не мож було на сих зборах перевести, позаяк каса аж в сїчни с. р. увійшла в житє.

По вичерпаню дневного порядку закінчив предсїдатель збори, при чім відспівано „многая лїта“ і „гимн народний“ в честь нашого найяснїйшого монарха.

Тодор Лисюк
начальник Каси.

Із Котула-Баїньского.

Дня 28. цьвітня с. р. відбули ся в Котул-Баїньскім загальні збори каси пожичкової і щадничої, на котрі мимо робучої днини явило ся всїх 39 членів сего товариства. На збори прибули гостї з Луківцїв а також і учительство з Маморницї. Збори відкрив горячою промовою начальник каси п. Дмитро Безушко, витаючи

гостий виявив велику радість, що так численно зібрали ся участники, за що всїм їм подякував а з окрема подякував посторонним гостям, що не жалїли потрудитись на сей загальний збір з Луківцїв і з Маморницї. В дальшій промові вказав Безушко на цїль збору як також на вагу товариства, котре дає селянам дешевий кредит і ратує їх перед сїтьми лихварів. Із сеї причини треба всїм з'єднувати ся в їх товаристві, через що буде чим раз більше добро в селї. Вкінци завізвав п. Дм. Безушко членів щирим словом до згоди і єдности в нарадах, на чім і покінчив привіт, передавши голос п. Горвацкому, управителеви школи в Луківцях і основателеви сеї каси для зробленя найважнїйших заміток перед нарадами. Опісля приступлено до першої точки нарад т. є. до справозданя касового. П. В. Бачиньский касиєр прочитав замкненє рахунків і білянс за р. 1903, при чім виказало ся що оборот касовий виносив 2.591 корон і 4 сот., з чого лишило ся чистого зиску 68·54 кор. Сей зиск призначено за згодою всїх на фонд резервовий. При другій точцї вильосовано одну третину ради надзорчої а то є п. Єфтемія Романюка, п. Теодора Конюка і п. Ілїя Факаса а при поновнім виборі членів до ради надз. вийшли п. Ів. Конюк і по раз другий Теодор Конюк і Ілїя Факас. На місце зрікшого ся чл. з ради надзорчої о. Ів. Дігона вибрано одноголосно п. Ів. Бадюка і сей вибір затверджено одноголосно. Предсїдателем ради надз. вибрано п. Матіяса Цїргана а єго заступником п. Ів. Бадюка. При третій точцї вибрано одноголосно за сьвідка до підпису т. К. Горвацкого. Опісля слїдувала 4 точка: вільні внесеня. До вільних внесень зголосив ся п. К. Горвацкий, і за єго спонукою подякував збір о. Дігонови, хотяй неприсутному, за 10 корон дарованих нашій касї. Рахунок касовий принято з достовірем а п. В. Бачиньскому касиєрови подякувано за понесені труди і за добре провадженя каси через повстанє з місць. Коли вже наради покінчено п. В. Бачиньский пращаючи загальний збір подав надїю, що коли на будуче члени єще щирійше з'єднають ся між собою, лисло членів зросте, каса розвине ся гарнїще, та буде давати чим раз більшу підмогу своїм членам.

Дальше завізвав п. В. Бачиньский, щоби всї присутні піднесли монархови нашому грімке 3 кратне многая лїта за те що опікує ся підданими і позволяє їм користати з закладаня власних кас. Всї присутні внесли монархови 3 кратне грімке многая лїта а також і президентови Буковини, що вже з своїм виступом в управі, приніс тільки добра і полекші рускому народови в Буковинї не залишуючи тепер чим раз більше і більше з щирого і батьківского серця трудятись для получшеня долї і красчої будучности рускому народови, за то йому честь і дяка і велике руске спасибіг і на тім збір розійшов ся.

Будучи на тім зборі виніс я вправдї одно миле вражінє, що як на таке маленьке село як Котул-Баїньский о 90 числах хат, каса, завдяки трудом п. В. Бачиньского тутешного управителя школи, як і п. К. Горвацкого управителя школи в Луківцях а основателя сеї каси, котрий не залишує сюди навідуватись з часта, і за так короткий час свого істнованя можнаб сказати досить гарно розвинула ся, ти всеж таки не міг я сего не запримітити що й тут вкрала ся ворожнеча і тут виставила волоска-попівска гидра зуби на здавленє сего розвою. *Гість.*

Всячина.

Буковиньский сойм розвязаний будемо мати нові вибори! Цїсарский патент із 3. червня розвязав Сойм Воєводства Буковини і зарядив переведенє нових виборів до того сойму. Краєве правительство поробило вже потрібні зарядженя, щоби перевести як найшвидше нові вибори. Оповіщенєм, яке видав д. 6. червня Є. С. кр. президент кн. Гогенльоге визначено отсї речинцї до нових виборів: Вибори **із громад сїльских** будуть відбувати ся **дня 22. липня,** із міст (Червівцї, Радівцї, Серет, Сучава) та палат торговельних і промислових дня 26. липня, а з великої посїлости (I і II ґрупа вибор.) дня 28 червня.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.